

41. Sympozjum Speleologiczne Sprawozdanie

41. Sympozjum Speleologiczne (18-21.10.2007) zostało zorganizowane w Kletnie w Sudetach, obok Jaskini Niedźwiedziej. Sympozjum rozpoczęło się też od wycieczki do dolnych, zwykle niedostępnych partii Jaskini Niedźwiedziej, która odbyła się w czwartek, 18 października po południu. Następnego dnia przed południem grupa uczestników sympozjum zwiedzała jaskinie oraz inne ciekawe obiekty krasowe w dolinie Kleśnicy, w której leży Kletno i Jaskinia Niedźwiedzia.

Oficjalne rozpoczęcie Sympozjum nastąpiło wczesnym popołudniem w piątek 19 października, kiedy to odbyła się pierwsza sesja referatowa, w czasie której wygłoszono dwa referaty dotyczące badań krasowych i jaskiniowych na terenie Sudetów oraz wspomnienia o zmarłych w ostatnim okresie speleologach i badaczach krasu: K. Kowalskim, S. Kozłowskim i A. Radomskim. Późnym popołudniem i wieczorem podeszliśmy do otworu tej jaskini i w trzech grupach obejrzelśmy podziemną trasę turystyczną.

Tego samego dnia wieczorem odbyło się zebranie sprawozdawcze członków Sekcji Speleologicznej PTP im. Kopernika, podczas którego przedstawiono sprawozdanie z działalności Zarządu Sekcji w ubiegłym i bieżącym roku. Najważniejszymi dokonaniem zarządu Sekcji w okresie sprawozdawczym – oprócz organizacji sympozjum – było wykonanie medali im. M. Markowicz-Łohinowicz i zatwierdzenie regulaminu ich przyznawania za wyróżniające się publikacje z dziedziny badań krasu i speleologii. Podczas zebrania ustalono też miejsce następnego sympozjum, którym będzie Górny Śląsk oraz włączono do zarządu jego głównego organizatora – A. Poloniusa. Padły również propozycje dotyczące miejsc organizacji następnych sympozjów.

Następny dzień Sympozjum również podzielony był na część terenową i referatową. W ramach tej pierwszej, przebiegającej w warunkach zimowych zwiedzano Jaskinię Radochowską oraz zespół źródeł odwadniających marmury, w obrębie których znajduje się jaskinia. Jaskinia Radochowska była – do odkrycia Jaskini Niedźwiedziej – najdłuższą i jedną z najbardziej znanych jaskiń polskich Sudetów. W pierwszej połowie XX wieku wykonano prace udostępniające ją dla turystów. Eksploracja prowadzona w 1998 r. doprowadziła do zwiększenia jej długości do 502 m.

W drugiej części sesji terenowej, wieczorem poszliśmy do nieczynnej sztolni fluorytowo-uranowej udostępnionej dla turystów. Eksploatacja rud polimetalicznych związanych z mineralizacją hydrotermalną wzdłuż strefy uskokuwej, była prowadzona w tym miejscu okresowo co najmniej od XIV wieku, jednak najważniejszy akcent w jej historii to poszukiwania i próby eksploatacji rud uranu prowadzone na potrzeby radzieckiego przemysłu zbrojeniowego w latach

1948-1953. W ramach tych prac wykonano wyrobiska o długości 37 km. W 2001 r. udostępniono w jednej z wyższych sztolni trasę turystyczną o długości 200 m, na której pokazano dawne mapy i dokumenty górnicze, narzędzia używane w ostatnim okresie eksploatacji, przede wszystkim jednak wyeksponowano powierzchnie ścian z odsłonięciami struktur i minerałów.

Sesja referatowa w sobotę (20 października) po południu obejmowała 15 prezentacji dotyczących problematyki krasu i jaskiń na terenie Polski oraz poza jej granicami. Oprócz referatów omawiających wyniki badań geologicznych i eksploracji jaskiniowych prezentowano rezultaty obserwacji biospeleologicznych (w tym podsumowania prac z obszaru Sudetów), hydrologicznych na obszarach krasowych i występowania lodowców a także zagadnienia z pogranicza sztuki współczesnej i prehistorycznej („jaskiniowej”).

Wycieczka w ostatnim dniu Sympozjum (w niedzielę, 21 października) prowadziła w centrum zaśnieżonych Gór Stołowych, do doliny potoku Stekelnice położonej na północ od Szczelińca Wielkiego. Dolina ta jest częściowo wypełniona blokowiskiem skalnym, w obrębie którego zinwentaryzowany został kompleks jaskiń, z których najdłuższa Jaskinia na Potoku I ma 280 m długości. W Jaskini na Potoku I, oprócz obszernych, oświetlonych okienkami sal i korytarzy, obejrzelśmy stalagmity korzeniowe – skupienia korzeni drzew związane z kapiącą wodą i od niedawna opisywane w polskich jaskiniach.

Lista instytucjonalnych organizatorów Sympozjum liczy 13 jednostek: uczelnianych, instytucji, stowarzyszeń i klubów jaskiniowych. Wśród osób najbardziej zaangażowanych w jego organizację, należy wymienić Krzysztofa Stefaniaka (szef komitetu organizacyjnego) i Pawła Sochę z Zakładu Paleozoologii Uniwersytetu Wrocławskiego, Jerzego Bierońskiego z Zakładu Geografii Fizycznej tego Uniwersytetu oraz Halinę Zyząńską ze Speleoklubu „Bobry” w Żaganiu. W bezpośredniej organizacji wycieczek brali udział również członkowie Sekcji Speleologicznej „Niedźwiedzie” ze Stronia Śląskiego, Speleoklubu Bielsko-Biała, Sekcji Grotołazów we Wrocławiu. Sympozjum było dotowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wkład finansowy w organizację imprezy wniósł także Komitet Badań Czwartorzędu PAN. Jak zwykle wydane zostały materiały sympozjalne – streszczenia referatów i przewodnik sesji terenowych.

W Sympozjum wzięło udział 65 osób reprezentujących środowisko naukowe i grotołazów z całego kraju a także goście zagraniczni z Czech oraz Ukrainy (4 osoby). Miejscem zakwaterowania był ośrodek „Śnieżnik” w Kletnie, natomiast sesje referatowe odbywały się w restauracji „Bikers Choice” położonej w wyższej części doliny, bliżej Jaskini Niedźwiedziej.

Sekretarz Sekcji Speleologicznej PTP im. Kopernika

Jan Urban